

ILMAVALGUS

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Maarja koguduse infoleht 1/2025

ANNETAMISE TÄHTSUS JA KIRIKU EHTAMINE: USU JA ÜHISVAIMU VÄLJENDUS

Kiriku ehitamine on läbi aegade olnud kogukondade jaoks mitte ainult vaimne, vaid ka praktiline ettevõtmine. See sümboliseerib ühtsust, pühendumist ja usku. Kiriku rajamine ning selle ülalpidamine sõltub enamasti annetustest, mis on sügavalt juurdunud kristlikku traditsiooni. Piibel rõhutab korduvalt andmise olulisust ning toob välja, kuidas heldekäeline annetamine toob õnnistusi nii andjale kui ka saajale.

Piibel õpetab, et annetamine ei ole pelgalt materiaalne kohustus, vaid südame hoiak. Paulus kirjutab: *"Igatüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nõrdinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat."* (2Kr 9:7). See kirjakoht rõhutab, et annetamine peaks tulema südamest, mitte kohustusest.

Lisaks annab Jeesus õpetust, et annetades ei peaks inimene otsima tunnustust ega kiitlema oma heategudega: *"Sina aga, kui sa oma almust jagad, siis ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb, et su almus oleks varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle!"* (Mt 6:3–4). See juhendab kristlasi andma siiralt ja alandlikult, mitte tähelepanu saamiseks.

Meil on ühine eesmärk. Kiriku ehitamine on enam kui lihtsalt hoone püstitamine – see on sümbol inimeste pühendumisest ja ühisvaimust. Meid ühendab Jumala Püha Vaim, kes kasvatab meie kaudu igavest vilja ning toob hingi päästele. Piiblis leidub mitmeid lugusid, kus kogudus ühise eesmärgi nimel annetab ja töötab. Üks olulisemaid näiteid on mooseseagne kogudusetelk, mille ehitamiseks inimesed tõid vabatahtlikult oma ande. *"Siis nad tulid tagasi, igatüks, keda süda sundis, ja igatüks, kes hea meelega tahtis anda, tõi Issandale tõstelõivu kogudusetelgi ehitamiseks."* (2Ms 35:21).

Sama mõtet kordab ka kuningas Taavet, kes tegi ettevalmistusi Jeruusalemma templi ehituseks: *„Ja veel enam, kuna mu Jumala koda on mulle armas, siis ma annan oma isiklikust kulla ja hõbeda varast oma Jumala koja heaks [...] Kes tahaks täna vaba-*

tahtlikult ka oma kätt Issanda heaks täita?"
1Aj 29:3,5

Ka tänapäeval on annetamisel suur roll kirikute ehitamises ja hoidmisel. Annetused võimaldavad kogudustel mitte üksnes püstitada ja hooldada pühakodasid, vaid veelgi enam aidata puudustkannata-vaid inimesi, teenida erivajadustega inimesi, korraldada kogukonnaüritusi ning jätkuvalt kuulutada päästesõnumit Kristusest. Tegus kogudus on inimeste jaoks olemas ja on inimestele vaimulik kodu.

Andmise tähtsust rõhutab ka Jeesuse sõnum: *"Andke, ja teile antakse - hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõt antakse teie rüppe, sest selle mõõduga, millega teie mõõdate, mõõdetakse teile tagasi."* (Lk 6:38). See kirjakoht tuletab meelde, et heldekäelisus toob tagasi õnnistusi ja tugevdab ühtekuuluvustunnet. Oleme üksteise jaoks olemas ja alati valmis toetama ning aitama.

Kiriku ehitamine ja ülalpidamine sõltuvad inimeste heldusest. See pole ainult materiaalne panus, vaid ka vaimne investering, mis sümboliseerib pühendumist Jumalale ja kogukonnale. Kui igatüks annab oma osa, sünnib midagi suuremat kui üksikinimese panus – luuakse koht, kus usklikud saavad ühiselt palvetada, õppida ja kasvada usus. See annab inimestele jõudu vastu astuda kõigile elus ette tulevatele raskustele.

Viimaks tahan koguduse õpetajana südamest tänada kõiki, kes on juba palju panustanud – olgu see siis oma aja, rahaliste vahendite või teadmistega. Teie heldus ja pühendumus on see, mis võimaldab meil ühiselt ehitada midagi püha ja kestvat. Olgu Jumal teie vastu helde ning kinkigu teile rohkesti armu ja rahu. Soovin teile kõigile õnnistatud ja rõõmurikkaid ülestõusmispühi!

Timo Švedko
EELK Tartu Maarja
koguduse õpetaja

KUIDAS MAARJA SAI EESTI KOGUDUSEKS

Vaateid Tartu luterliku Maarja koguduse ajalukku

Tartu esimese Maarja kiriku hoone ehitus dateeritakse 14. sajandisse. Koht oli otse Toomemäe all praeguse ülikooli peahoone alal. Suure massiga kirik ehitati pehme pinnase tõttu parvedele. Jumalakoja ümber oli avar surnuaed, mis võis ulatuda üle terve Jakobi tänava, teiselt poolt ülikooli endise keemiahoone alla.

Kirikut haldasid dominiiklased ehk jutlustajavennad. Maarja kirik oli Tartu rae ülalpidamisel. Pärast reformatsiooni kinnitati Maarja saksa, Jaani eesti uuele luterlikule kogudusele.

Maarja kirkikus on jutlustanud ka esimese säilinud eestikeelse trükise üks autor, Klevest pärit Simon Wanradt. Ta tegi seda nii hästi, et sai Tartu raelt stipendiumi õpinguteks Wittenbergi ülikoolis, kus kaitses magistrikraadi ja lahkus siis Tartust Tallinna.

Aastal 1582 andis Tartus Poola võimu kehtestanud kuningas Stefan Báthory Maarja kiriku katoliku preestritele. Maarja sakslased said ulualust eestlaste juures Jaani kirikus. Alles Rootsi võimu taastulekul sai kirik aastal 1625 taas luterlikuks. Nüüd peeti siin teenistusi linnas äsja loodud rootsi ja soome kogudustele. Maarja sai ka vast loodud ülikooli kirikuks. 1638—41 kasutas ülikool muide ajutiselt Maarja kiriku ruume.

Vene-Rootsi sõjas 1656 langes Tartu ajutiselt tsaarivõimu alla. Enne seda kestnud piiramisel viidi just Maarja keldriruumidesse varju ülikooli arhiiv, raamatukogu ja trükimasinad.

Ajaloo vältel oli Maarja kiriku hoone mitu korda põlenud, laastavamalt 1667. Lõpliku hoobi andis hoonele Põhjasõda. Pärast elanike küüditamist 1708 hävitati Tartu täielikult, alles jäid vaid eeslinnad „nagu hauamättad ärahävitatud majade põrmu peal“. Tasapisi kolisid eeslinnased linna paremini säilinud majadesse. Pastoriks sai vaimuliku hariduseta, kuid tark ja karismaatiline raamatukõitja Johan Arens. Teenistusi peeti Rootsi kirikuks hüütud Maarja kiriku hoones, sest Jaani oli täielikult lammutatud. Peagi kukkusid ka Maarja kiriku laekivid jumalateenistuse ajal rahvale pähe. Hakkaja Arens lasi püstitada puust hädakiriku Emajõe teisele kaldale, kus elas suur osa eesti kogudust.

Aastast 1714 tohtisid ellujäänud tartlased Venemaalt koju tulla. Kohe hakati taastama Jaani kirikut, mis valmis 1726. Maarja kirik põleb taas 1775. aasta hiiglatulekahjus. Juba aastast 1768 on kiriku telliseid kasutatud püssirohukeldri ehitamiseks.

Tartu ülikooli taasavamiseks kavandatakse peahoone vana Maarja kiriku asukohta. Viimasedki allesjäänud osad lammutatakse. Surnuaiast leitud luud viiakse Rahvastemonumendi alla.

Linn kasvab. Kui Tartut väisab uus kindralkuberner markii Paulucci, imestab ta väga, et nii suures linnas ja seda ümbritsevas maakihelkonnas on ainult üks kirik. Maarahva uue pühakoja idee oli idanema pandud. 11. oktoobril 1820 koguneb rahvas kuberneriga käsku mööda ehitust ja selleks vajalikku rahastust arutama. 1821 kiidab ka keiser Aleksander I mõtte heaks ja teeb uue kiriku jaoks annetuse.

Kirik oli kavandatud hoopis üle jõe, Musta veski juurde, üsna praeguse Peetri kiriku kohale, täpselt Narva maantee ja praeguse Tuule tänava ristile. Suur osa eesti kogudusest elab Tähtvere mõisa maal täpselt teisel pool linna. Õpetaja Ludwig Wilhelm Moritz ei ole nõus, et Karlova ning Tähtvere poolt tulijad peavad sõitma kirikusse mitu liigset versta. Nii otsustatakse ehitada kirik praegusse paika Pepleri tänava alguses. Õpetaja Moritz peab kiriku püstitamist oma elutööks, kuid kui ta 1830. aastal sureb, ei ole asjad kuigi kaugel. Kogudus ja linn tülitsevad, sest linn on vähendanud rahastust, nõudnud maksu kalmistumaa eest ja kahandanud koguduse autonoomiat, määrates ise uue õpetaja Karl Heinrich Konstantin Gehewe.

Tartu Maarja kirik 1892

(Foto: Nostalgilise Tartu FB grupist, postitas Anne Lepik)

Alles 2. novembril 1833 kirjutatakse linna ja koguduse vahel alla tulevase kiriku ehitamist sätestav leping. Selle järgi peab kirik olema täiesti valmis 31. detsembriks 1838. Linn lubab tasuta neljandiku hoone maksumusest. Vastutasuks peab neljandik kirikut jääma linna omandisse. Sellega sai linn omakorda õiguse nimetada ametisse õpetaja ning võõrmünder.

Uus kogudus otsustati nimetada Maarja koguduseks vana Maarja kihelkonna mälestuseks. Kerkima hakkav kirik sai Maarja kirikuks. Hilisem Maarja pastor ja koguduse ajaloo uurija Adalbert Hugo Willigerode on kenasti kirjutanud:

„Ei ole enam meie kihelkond linna ning Jaani kiriku päralt, vaid nüüd on linna Eestlased kihelkonna ning uue Maria kiriku päralt ... Aga meie kirik on suurele kogudusele väga pisukeseks läinud, ja kui ka kirik kahevõrra nii suur oleks, kui nüüd teda

näeme olevat, siis ometi kõik need mitu tuhandet, kes meie kogudusse liikmed on, ei taha mitte ühe ainsa õpetaja alla mahtuda.“ („Tartu linna Maria kiriku kogudus“, Tartu, 1867, lk 27, kirjaviis nüüdisajastatud).

Maarja nimi seob uue koguduse Maarjamaa ning eestlaste ristiusustamisega. Aga see on ka eestlaste uue elujärgu algus. Uus eesti kirik muutub osaks rahvuslikust ärkamisest. Selle ilusaim hetk on esimese üldlaulupeo peaproov kirikus.

Ajaloo vältel on nii Maarja kirik kui ka eesti kogudus elanud üle palju torme. Ükski ei ole aga suutnud kogudust laiali pillutada. Nüüd peab Maarja kirikuhoone saama tagasi oma endise ülevuse. Valminud torniosa näitab, kui kauniks me suudame kiriku taastada – nii oma südames kui ka Pepleri tänaval Tartu linnas.

Loone Ots

AITÄH, SILVIA LEIARU!

Ilusad ja tegusad inimesed rikastavad teiste rõõmu. Just niisugune inimene on olnud Maarja Kiriku Sihtasutuse juhataja Silvia Leiaru.

Sihtasutuse juhtimine on olnud ja on palju rohkem kui täiskohaga töö. See eeldab superisiksust, kes oleks ühtaegu tark ja täpne, samas loov ja innustav. Lisaks peab tal olema suurepärase suhtlemisoskus. On ju tema ülesanne juhtida vägevast asjast – ühe kauni kiriku taastamist. Koordineerida nii rahastajaid kui ehitajaid, kohustusliku ehitusjärelvalve korraldamiseni välja. Hoida ehitus inimeste meeles Tartus ja kaugemal. Teha nii, et kirikuhoone teine tulek oleks järjepanuna meedia huviorbiidis.

Silvia viis sihtasutuse egiidi all ellu vahvaid mõtteid ja haaras kaasa inimesi, kel sihtasutuse või kirikuga vahest üldse pistmist polnud. Aga nad said elamuse, jälgides viimset korvpallimatši kohekohe taastamisele mineva kiriku spordipaigaks teisedatud saalis. Või Maarjateatri lustlikud näidendid, mis tõid nii tähelepanu kui väikest sissetulekut, ja kuhu Silvia laskis omaenda Elva kodust vedada antiikse kapi, kuhu komöödia tegeled end aeg-ajalt peita said. Tõsisemast ja asisemast poolest – kiriku saali sai uus sisu, nii et 150aastase üldlaulupeo juubeliüritusi sai vaadata ja kuulata juba hoopis teistsuguses keskkonnas. Kerkima hakkas torn – ehituse uudistajaid jätkus ja nende giid oli Silvia. Kindlasti säästis ta fitnessi raha – treenis end ise, ronides mõni päev paarkümme korda redele üles ja alla, huviline rahvas sabas. Kuni redelite asemele said juba trepid.

Lapp ühes, ämber teises käes nägime Silviat nühkimas pinke enne Maarja kirikus toimunud kontserte – ehitustolmu tuli aina lisaks, ükskõik, kui hoolas sa eelmisel päeval olid olnud.

Need olid väikesed tunnustähed, et sihtasutuse juhataja ei piirdunud ainult ehitajate koordineerimisega ja projektide kirjutamisega. Jah, need projektid! Neid oli palju ja aruandlust nende kohta veelgi rohkem. Silvia tuli kõigegea toime.

Ja siis – sai torn valmis ning kellad sisse kõlama. Nüüd mindi torniakendest avanevat nelja kihelkonna vaadet imetlema juba uhiuue liftiga. Uus tornikabel õnnistati sisse. „Tubli töö, Silvia!“ kiitsid Facebooki kommentaarid.

Iga inimene vajab puhuti uusi väljakutseid. Silvia aeg meie Maarja kiriku sihtasutuses sai eelmise aasta viimasel päeval ümber. Aitäh Sulle, Silvia! Õnnistust kõigi järgmiste mägede vallutamiseks!

Loone Ots

Silvia Leiaru (Foto: erakogu)

Kes on Pirjo Roots, Maarja kiriku SA uus juht?

Pirjo Roots (Foto: Illimar Toomet)

Tartu Maarja kirik pärast taastamist
(Pilt: Erakogu)

Kõige lõppu jääb pikihoone välisfassaadi viimistlemine.

Selleks, et Tartu Maarja kirik, ühe Tartu vanima koguduse kodu ja Eesti laulupeo häll võiks lõplikult korraldada saada, tuleb edasi tegutseda annetuste kogumise ja loomuliku koostöö võimalike suurtoetajatega. Selles ettevõtmises on meie sihtasutusele oluliseks partneriks Tartu linn, Maarja kogudus ja loomulikult kõik senised annetajad.

Olen sündinud 7. juulil 1980. aastal. Kasvasin ja käisin koolis Tallinnas, alates 1998. aastast aga tekkisid mul püsivamad sidemed Tartuga, sest alustasin õpinguid Tartu Teoloogia Akadeemias. Siin kohtusin ka oma abikaasa Marekiga, meie peres on kolm last: Hanna-Mirjam (19), Evald (15) ja Marta-Liisa (4). Usuteaduse õpingute järel läksime koos abikaasaga kogudusetööle. Olime Pärnumaal Häädemeestel, vahepeal ligi aasta Kanadas Toronto Peetri koguduses ning seejärel kümme aastat Keilas. Sel perioodil omandasin magistrikraadi Usuteaduse Instituudis, lisaks õppisin Tallinna Majanduskoolis sekretäriks. Alates 2018. aastast elame taas Tartus, põhitööks Tartu Pauluse koguduse pühapäevakooli ja SA Tartu Pauluse Kirik juhtimine. Käesoleva aasta jaanuaris alustasin tööd Tartu Maarja Kiriku SA-s.

Maarja kiriku taastamine on minu kui sihtasutuse juhataja jaoks aukartustäratav ja väga vastutusrikas ülesanne. Olen väga tänulik kõikide inimeste ja organisatsioonide eest, kes on seni osalenud Maarja kiriku taastamistöös. Väga palju on juba ära tehtud, kuid palju tööd seisab veel ees. Eelolevate aastate põhiraskus läheb kiriku pikihoone väljaehitamisele. See moodustab kaks kolmandikku kogu kiriku renoveerimisest. Pikemas vaates oleksid tööd jaotatud järgmistesse etappidesse. Esmalt pikihoone katuse valmimine koos Tiigi tänava poole üldehitusega (maksumus ligikaudu 1,5 miljonit eurot). Teiseks kirikusaali ja altariosa ehitus ja kommunikatsioonidega liitmine (maksumus ligikaudu 1,3 miljonit eurot). Kolmandaks rendipindade valmimine kiriku altari taguses osas (maksumus ligikaudu 0,6 miljonit eurot).

Ühtlasi kutsun üles kõiki kaaskristlasi ja häid inimesi palvetama, et Jumal rohkelt õnnistaks Maarja kiriku taastamist, sihtasutuse tööd ja kõiki meie koostööpartnereid. Olgu Tartu Maarja kirik Jumalale auks ning Eesti maale ja rahvale õnnistuseks!

Pirjo Roots

Tartu Maarja kirik praegu (Foto: Are Tralla)

Hõikaja jõudis koju tagasi

Toomas Savi ja koju jõudnud Hõikaja (Foto: Erakogu)

Aastal 2021 kirjutas SA Tartu Maarja Kirik nõukogu liige Toomas Savi Tartu Postimehes: “Mis asjaoludel ja kuidas jõudis Maarja kiriku suur kell (Hõikaja) Paistu kiriku torni ja kas see tuleb veel koju tagasi? Kas kellast saab kunagises kodukirikus museaal, mille juurde kuulub kirikuhoone kurba ajalugu jutustav tekst, või kuulutab ta seda kannatustest väsinud häälega torni kõrguselt? Küsimusi jätkub.”

Tartu luterliku Maarja koguduse endine kirik ehitati 14. sajandil. See asus tänase Tartu Ülikooli lõunatiiva kohal, põles 17. sajandil ja jäi lõplikult varemetesse laastavas Põhjasõjas 18. sajandi algul. Kui alustati Johann Krause projekteeritud Tartu Ülikooli peahoone ehitust, tuli Maarja kiriku varemed lammutada. Kiriku põranda alt ja kõrval asunud surnuaiast leiti hulgaliselt inimluid, mis maeti 1806 aastal Toomemäe vallikraavi ühishauda. Viis aastat hiljem ehitati ühishaua tähistamiseks Johann Krause jooniste järgi neljakandiline „Rahvaste monument“. Materjaliks said hävinud kiriku tellised. Mälestussamba külgedel on eesti (tartu), ladina, vene ja saksakeelsed selgitustekstid, tipus vaskkera koos ristiga. See on Tartu vanim monument.

Saksakeelse Maarja luterliku koguduse elu kaldus pärast esimese kiriku hävingut Jaani kirikusse, mida seni olid kasutanud eestlased. Kirik jäi kahele

kogudusele varsti kitsaks – linnaelanike arv kasvas jõudsalt.

Aastal 1833 ühinesid Tartu linna ja kihelkonna ees-tikeelsed kogudused. Koos otsustati ehitada pea 11 000-liikmelisele kogudusele uus, päris oma kirik. Linnaarhitekt Georg Friedrich von Geisti kavandi järgi alustati kolm aastat hiljem kirikuhoone ehitust. Aasta hiljem, kui maakividest torn juba kaugelge paistis, varises see ühel sügisööl kokku ja tuli lammutada. Järgmine torn laoti juba Ilmatsalu tellisetehases põletatud kividest. Uue Maarja kiriku pühitses 1842. aasta 11. jaanuaril toonane Liivimaa kindralsuperintendent ehk peapiiskop Gustav Reinhold von Klot.

Kirikuelu läks hoogsalt käima, aga murelapseks said algusest peale kiriku kellad, mis järjepannu „lõhki läksid“. Tulutult proovisid kätt Tartu oma kellameistrid, õnnelikumad polnud ka nende Riia kolleegid. Olukord muutus nii tõsiseks, et kellade puudusel ei saanud enam matuseid pidada. Nii kirjutati 1862. a suvel kohalike mõisahärrade ettepanekul abipalve Peterburi Jaani kiriku õpetaja Laalandile. Vastust ei pidanud kaua ootama, sest teema oli tuline ka Tsarkoje Selo paljude kirikute jaoks. Selgus, et pronksist valatud kellade asemele on mõistlikum tellida terasest kellad, mida valatakse Bochumi linnas Saksamaal. Need peavad Põhja-maade temperatuurikõikumistele paremini vastu ja on, nagu toonane kirjutis ütleb, „oma häälelt sama kaunisti kõlavad.“

Nii otsustati, et suurele kogudusele on sobivad kaks kella ja telliti väiksem 20-puudane ja suurem 40-puudane, millele paluti saksakeelne tekst: „Wachet auf. Ruft uns die Stimme. ST.Marien zu Dorpat 1862.“ [puud: u 16,38 kg, kellad kaalusid seega u 327,6 ja 655,2 kg – toim märkus] Kelladega paluti kaasa ka tila, võll ja muu vajalik. Kiri saadeti teele ja ennäe imet, sügiseks tuli teade, et terasest kellad on valatud.

Kellade teekond Tartusse sai alguse raudteed pidi Bochumist toonasesse sadamalinna Stettinisse, et sealt aurulaevaga edasi Peterburgi jõuda. Varem oli tehtud palvekiri keisri ministrile kellade tollirahast vabastamise kohta, mis ka õnnestus, tänu Võnnu kihelkonna Kaagvere [A. H. Willigerode kirjutises Kawri < sks Kawershof – toim] mõisahärra abikaasale, kelle vend minister oli. Edasi jätkus kellade teekond hobuküüdiga Pihkva ja sealt veeteed mööda lodjaga Tartu, kuhu kellad jõudsid 14. oktoobril. Kellade ülespanekuks oli tellitud Hannoverist meister Prüning koos abilistega. Väiksem kell sai paika 26. oktoobril, suur kell paigaldati piduliku tseremoonia saatel paar päeva hiljem.

Kirjapanekus seisab, et 28. oktoobri varahommikul oli veel pime, kui inimesed hakkasid kirikusse kogunema. Kui rahvast tulvil kiriku suured ukсед avati ja valgus sisse tungis, seisis lillevanikutega ehitud hall teraskell „kui taeva kaunis mõrjsja torni all“. Sealsamas viibis ka kelladele „istmise paiga“ valmistanud meister Prüning oma sellidega. Siis hakkas rääkima õpetaja (kirjapilt muutmata: „Surem kel hõigab Jummalale rahvast, et nemma patto unnest üllesse wirguse. Sellepärrast olgo temma nimmi „Hõikaja.““

Väiksema kella ülesandeks sai patuunest äratatud rahva kokkukutsumine, „et nemma omma pattohädda Jummalale kaebase ja ommast koormast ning waewast pääsesse. Selle pärrast olgo temma „Koguja.““ Kui orel mängima hakkas, võis Hõikaja teekond väikese kella kõrvale torni alata. Varsti hakkasid kellad helisema ja nende ilus hääl oli kuulda kogu linnas kuni Luunjani välja.

Uue kiriku ja koguduse käekäik läks igati ülesmäge. Pastor Adalbert Hugo Willigerode ja Johann Voldemar Jannseni eestvedamisel hakati valmistuma Eesti esimeseks üldlaulupeoks. Laulukooride ettevalmistuse kõrval sai murelapseks hoopis laulupeo korraldusloa hankimine kahe võõrvõimu – Tsaari-Venemaa ning baltisaksa mõisnike ja kirikutegelaste näol. Tänu esimese üldlaulupeo pidukomitee presidendi Willigerode oskuslikule tegetsemisele õnnestus tal luba saada põhjendusega, et nii soovitakse tähistada „priusepäeva“ – 50 aasta möödumist pärisorjuse kaotamisest Liivimaal. Lu-

Maarja kirik maailmasõjajärgselt (Foto: EPA haldusprorektor Hunt)

ba saadud, jäi laulupeoni napid neli kuud.

Laulupeo peaproov sai Maarja kirikus teoks 1869. a 17. juuni pärastlõunal. Pea 800 eesti mehepoega laulsid ja mängisid üheskoos edukalt läbi kogu laulupeo vaimulike laulude kava. Aastaid kestnud ettevalmistus oli jõudnud lõpule. Pidu võis alata.

Laulupeo esimese päeva varahommikul hakkasid kõikide Tartu kirikute kellad helisema, Maarja kiriku tornis mängis Väägvere pasunakoor. Kell 9 alustas laulupeoliste rongkäik teekonda Vanemuise seltsimaja juurest jumalateenistusele Kassitoomel, tehes peatuse Maarja kiriku ees, et laulda pühakoja auks, millest oli saanud üldlaulupeo häll.

KONTSERT-LAVASTUS 16. juunil kl 19.00 Tartu Maarja kirikus

PEAPROOV

Üles astuvad sega-, nais- ja mudilaskoorid ning puhkpilliorkestrid

Õhtut juhivad härrad Willigerode ja Jannsen ning preili Koidula

Vasakult paremale: Alar Karu, Marko Tiitus, Allan Kährik, Lea Saar, Toomas Savi, Neinar Seli
(Foto: Lea Saar)

Kirikuelu edenes 1940. aastani. Kõik järgnev võinuks aga olemata olla. Juulis 1941 oli taganevate punavägede kahurituli eriti äge ja 12. juuli pärastlõunal sai süütemürsust täistabamuse ka Maarja kirik, mis maani maha põles. Pealtnägijate kirjeldust mööda loitis tornikiiver õhtupimeduses ereda tõrvikuna ja kukkus lõpuks kokku koos kuumusest hõõguva suure teraskellaga, mis säras nagu päike. Kirikust jäid alles vaid müürid ja torniosa kaks korrust, kus oma ajutise kodu leidsid ka rusudesse mattunud kellad. Aeg varemete kohal jäi seisma aastateks.

Kirjamehe Jaan Roosi päevikutest kokku pandud raamatust „Läbi punase öö“ saame teada, et 31. juulil 1948 kasutas ta Paistu kiriku õpetaja Eduard Salumäe külalislahkust. Kiriklas selgus, et Tartu Maarja kiriku suur kell Hõikaja heliseb nüüd Paistu kiriku tornis. Kella saatuseks päästjaks võis saada asjaolu, et see oli valatud terasest, mis tulekahju kohutavale kuumusele vastu pidas. Aga kuidas jõudis Hõikaja Paistu kiriku torni?

Sõjajärgsel ajal pärast Tartu kaht suurpommitamist oli puudu kõigest, ka pangedest, toopidest ja muudest kodumajapidamises vajalikest anumatest.

Eduard Salumäe naise vend Alfred Enno, kes teenis palgalisa nende valmistamisega, sattus katusepleki ribade otsingul ühes vanaraualaos suurele kirikukellale. See oligi Hõikaja. Mart Salumäe mälestuste järgi oli tema isa see, kes oma leerikiriku kella Paistu toimetas. Kuidas täpsemalt, kas selleks tuli ka „vahetuskaup“ leida, kelleltki luba saada – see jääb praegu veel saladuseks.

Tartu Maarja koguduse infolehe jõulunumbris 2006 kirjutab toonane koguduse õpetaja Peeter Paenurm, kuidas jõuluaeg meid ühendab, „aga seda teeb üks

teinegi asi kaugele aastate taha. See on meie hävitatud kiriku säilinud kell. Käisime koguduse rühmaga oktoobri lõpus päevasel ekskursioonil ja külastasime Viljandi lähedal Paistu kirikut, mille tornis meie kiriku suur kell praegu ripub. Ronisime ka ise torni kella vaatama ja kuulama. See oli võimas kogemus.“

Sama vägeva elamuse pakkus ka meile Paistu Maarja kiriku külastus koos Peetri ja meie kiriku sihtasutuse juhataja Silvia Leiaruga 2021. aasta maikuu. Õpetaja Allan Kährik oli meelega nõus kella näitama, lisaks saime kuulda ka Hõikaja häält. Siit aga jäi nagu klomp kurku, kas oma kodu ikka kõige armsam paik ei peaks olema, ka Hõikajale.

Esialgu tundus, et kella Tartusse toomise pooldajaid on vähe. Vaja oli jah-sõna Eduard Salumäe perekonnalt, kes päästis ju Hõikaja vanaraualaost ja toimetas Paistu kirikutorni. Sealne õpetaja Allan Kährik ja Paistu koguduse juhatus teatasid, et nendel uue kella soetamiseks vahendeid ei ole, aga ilma kellata nad jääda ei taha. Järelikult tuli Paistu muretseda uus kell (kellad). Valgusekiire toojaks osutus orelimeister Toomas Mäeväli, Mäeväljade „püha perekonna“ liige. Just tema leidis Saksamaa kirikukellade börsilt teate, et 1964. aastal valatud Hannoveri Heilige-Geist-Kirche (Püha Vaimu kiriku) kolmest pronkskellast koosnev komplekt viiakse börsile hinnaga 14 800 eurot. Tuli tegutseda! Ent meie kiriku sihtasutusel ega ka kogudusel seda raha polnud.

Toomas Savi paneb Hõikaja taas Maarja kirikus kõlama
(Foto: Lea Saar)

Appi tuli Rotary-veli ja kiriku suurannetaja Neinar Seli, kes kellad börsilt välja ostis. Edasine oli juba tehnilist laadi tegevus, mille korralduslik pool jäi Silvia mureks. Kellad Usk, Lootus ja Armastus jõudsid Paistu 2024. aasta 19. märtsil. Kõik edasine jäi Toomase õlgadele. 29. mail jõudis Hõikaja läbi torni aknaava talisüsteemi abil maa peale ja uued kellad torni. Seejärel läks Hõikaja liivapritsihastusse ja jõudis 12. juunil peale 83-aastast eemalolekut tagasi koju – Tartu Maarja kiriku taastatud torni aatriumi, kus ta puhkab tänaseni. Paistu kiriku uued kellad ootavad veel ühendamist elektrilise automaatsüsteemiga, et siis kevadel tööd alustada ja õnnistatud saada.

Siinkohal suur tänu Hõikaja projekti teistele toetajatele, Tartu Rotary-vendadele. Aitäh, Jüri Külvik, Rein Kermes, Ülo Hage, Alar Kroodo ja Veljo Ipits! Eriti soojad tänusõnad Silvia Leiarule, kes Hõikaja projekti õnnestumisele igati kaasa aitas.

Tulevikus on plaanis paigutada Hõikaja praegu veel valmimata kirikusaali külglöövi, kellale väärrikasse kellatooli, ja lisada infotahvel, mis jutustab kirikuhoone ja kella ülekohtust ajalugu.

Samas säilib võimalus kuulda eriti tähtsate sündmuste puhul tänavu 163-aastaseks saava Hõikaja häälekõla.

Toomas Savi

Usk, Lootus ja Armastus teel Paistu kiriku poole
(Foto: Toomas Savi)

Lood annetamisest, mälestustest ja ootustest

Tartu Maarja kirik on ajalooline ja kultuuriliselt oluline paik, mis vajab hädasti renoveerimist. Selle kiriku taastamise jaoks on mitmed inimesed teinud annetusi, mis peegeldab nende sügavat sidet kiriku ja selle ajaloo ning tulevikuga. Tartu Maarja kiriku renoveerimisele on panustanud mitte ainult kiriku liikmed, vaid ka mitmed inimesed ja ettevõtted kogukonnast. Need annetused on olnud väga olulised.

Esitasime annetajatele kolm küsimust, et paremini mõista nende motivatsiooni heategevuseks. Esimene küsimus käsitles annetamise põhjuseid ja isiklikku seost kirikuga. Vastustes toodi esile mitmeid emotsionaalseid seoseid. Üks annetaja märkis: "Minu jaoks on iga kristlik pühakoda Eestis märgiline. Kirikud meenutavad meie rahva minevikku, samuti seda, et Jumal kutsus tänagi kõiki inimesi oma armu ja õnnistuste juurde. Tartu Maarja kiriku ja koguduse teeb minu jaoks eriliseks selle ajalugu. Sellest pühakojast on välja kasvanud kaks uut kogudust: Tartu Peetri ja Pauluse kogudused. Lisaks muidugi Maarja kiriku seotus meie laulupidude traditsiooniga."

Teised rõhutasid kiriku ajaloolist tähtsust ja selle rolli kultuurilise keskpunktina: "See on ajalooline ehitis ja laulupeo kirik. Peale selle on see väga südamlik." Paljud väljendasid soovi, et kirik saaks lõpuks ometi täies hiilguses taastatud, et inimesed saaksid rõõmustada võimaluse üle ilusas kirikuhoones Jumalat austada ja see oleks rahvast täis.

Teine küsimus käsitles annetajate lootusi, ootusi ja unistusi kiriku tuleviku osas. Üks annetajatest väljendas soovi, et Maarja kirikus oleksid tulevikuski koos kõik inimesed, sealhulgas erivajadustega inimesed: "Soovin, et Maarja kirikus oleksid koos lapsed, mehed, naised, emad, isad, vanad ja noored, ka erivajadusega inimesed."

TOETA TARTU MAARJA KIRIKU TAASTAMIST!

Sularaha annetusi saab teha EELK Tartu Maarja koguduse kantseleis T-N kl 9-13.
Aadress Pepleri 1, Tartu.

Nimelise annetuse saab teha Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse (Pepleri 1, 51003 Tartu, reg.nr 90007402) Swedbanki kontole EE132200221021269201 või LHV kontole EE597700771011485066.

Maarja kiriku taastamisele annetuste kogumiseks on avatud ka annetustelefonid. Anonüümse annetuse saab teha helistades:

- 900 1842 annetad 5 eurot
- 900 1941 annetad 10 eurot
- 900 2019 annetad 50 eurot

Teised rõhutasid vajadust kiriku remondi ja funktsionaalsuse järele: "Loodan, et saame katuse peale ja ka suur saal remonditud." Paljud unistasid, et kirik oleks alati tõeliselt vaimulik koht, kus Jumala kohalolu on tuntav ja kogetav. Annetajad rõhutasid ka, et kirikus oleks teenistusi kõigile ning et kogu oma interjööri toetaks kirik vaimulikku kasvu. Nad soovisid, et igas tööharus oleksid ruumid, kus on tõeliselt mugav ja hea oma tööd teha ning sellest rõõmu tunda.

Kolmas küsimus käsitles annetajate mälestusi Tartu Maarja kiriku hoonega varasemast ajast. Üks annetaja rääkis oma esimesest mälestusest aastast 2005, kui EELK kirikupäeva raames toimus Maarja kirikus palvus: "Mälu järgi ei olnud hoonet siis vist veel päriselt kogudusele tagastatud." Kirikupäevaga seoses oli veel teinegi mälestus, kui saalis lauldi Pekka Simojoki gospellaule: "Siis oli õhus palju elevust, et midagi suurt on veel ees. Tundsin Jumala Vaimu puudutust." Meenutati mälestusi EPA päevilt, kui käidi peotantsu võistlusi vaatamas või võimlemistundides. Üks mälestus tõi esile, kuidas lapsena koos isaga korvpalli vaatamas käidi ja jõuluteenistusi peeti spordihoones: "24. detsembril tõime kuuse kirikusse ja pärast koristasime. Kohalik koristaja toonitas, et kindlasti kuuseokkad saaksid koristatud, muidu kui järgmine päev tulevad korvpalli poisid, võivad korvpallid katki minna, kui mõni okas põrandal on."

Üks annetaja kirjutas nii: "2021. aasta oktoobris ronisime koos oma viieliikmelise perega kiriku pooleliolevasse torni, et signeerida meie poolt annetatud telliskive. Lisasime igale kivile Piibli kirjakohta lühendi Ps 23: „Issand on mu karjane, mul pole millestki puudust...“

See oli eriline hetk meie jaoks, kuigi ühe pere rahaline panus pole suur. See sai võimalikuks, kuna teised olid kiriku ehitust toetanud enne meid. Näen ikka ja jälle, kuidas Jumal õnnistab koostööd. Igaüks annab oma jõudumööda, igaühe panus on kaaluga. Tookord ei osanud ma muidugi arvata, et mõne aasta pärast olen ise otsest seotud Maarja kiriku taastamistöõde argipäevaga. Usun, et andes oleme ise lõppkokkuvõttes suuremad saajad."

Eriliselt südant soojendav on ühe lapseohtu annetaja lugu, kes annetas 50,65 eurot Tartu Maarja Kiriku Sihtasutusele, selgitades

oma annetuse tausta nii: "Laadisin umbes aasta aega tagasi Spotify'sse üles ühe portsu laulupeo laule, et neid saaks ka Spotify's kuulata. Tuli aga välja, et Spotify maksab väikest summat iga kuulamise eest, kuid alguses ma sellele tähelepanu ei pööranud. Mingi aja möödudes hakkasid summad aga kasvama. Alguses mõtlesin, et selle summa võiks annendada Laulupeo Sihtasutusele, kuid lõpuks otsustasin, et selle võiks annendada Tartu Maarja Kirikule kui 'Eesti Laulupeo Hällile'. Seal läheb see ju ka kõige paremini kasutusse." Selle noore annetaja lugu on meile kõigile innustuseks.

Need jagatud mälestused, lootused ja inspiratsiooniallikad toovad esile, kui mitmekesised ja tähendusrikkad on olnud Tartu Maarja kiriku ajaloos toimunud tegevused. Need lood rõhutavad, et kirik ei ole ainult usuline keskus, vaid ka kogukonna ja kultuuri oluline osa. Tartu Maarja kiriku renoveerimine on seega oluline mitte ainult hoone taastamise, vaid ka kogukonna vaimse elu rikastamise seisukohalt.

Kokkuvõttes on Tartu Maarja kiriku taastamine kogukonna ühine eesmärk, mis vajab kõigi panust ja toetust. Kiriku renoveerimise protsess on võimalus tugevdada sidemeid ja luua uusi mälestusi, mis jäävad kestma ka tulevastele põlvkondadele. Kui viiskümmend aastat hiljem küsime tuleviku inimestelt, millised on nende mälestused seoses Maarja kirikuga, siis jagavad nad rõõmsat ootusärevust oma kiriku taastamisel ja seda südamlitku tunnet, mis ühiselt selle nimel pingutamiseka kaasnes.

Nelli Vassila

Renoveeritud Maarja kiriku saal tulevikus (Foto: Maarja kiriku kodulehelt)

Filmiõhtu „Tulekindel“

Filmi algust ootamas (Foto: Tarmo Rätsep)

7. märtsil toimus kutsetega filmiõhtu, kus vaadati Kendrickute filmi "Tulekindel" ("Fireproof"). See film, mis ilmus 2008. aastal, käsitleb abielu, usku ja isiklikku kasvu, keskendudes noore mehe, Caleb Holt'i, teekonnale, et päästa oma lagunev abielu. Film toob esile, kui oluline on armastus ja pühendumine, isegi kui elu toob ette suuri väljakutseid.

Huvitav on, et kuigi üritust ei olnud algselt planeeritud seoses Suure Paastu algusega, kajastab film 40 päeva väljakutset, mis annab vaatajatele võimaluse kasutada filmi sõnumeid oma Paastu eesmärkide seadmiseks. See paralleel filmi ja paastuaja vahel tõi üritusele lisaväärtust ning innustas osalejaid mõtlema oma suhetele ja vaimsele kasvule. Võiks öelda, et oli tunda Jumala puudutust.

Osavõtjad kommenteerisid üritust hiljem ainult positiivselt - see oli tore, väga hea, mõtlemapanev ja end läbi katsuma kutsuv.

Lisaks filmi nautimisele koguti ürituse käigus märkimisväärne rahaline annetus, mis läheb edasiste Kiriku taastamisega seotud ürituste korraldamiseks ja õnneloosi auhindade tegemiseks Kirikute öö tarbeks. Samuti koguti juba valmis auhindu. See näitab, et filmiõhtu ei olnud mitte ainult meelelahutuslik, vaid ka kogudust ühendav ja toetav sündmus, millel on potentsiaal tuua inimesi kokku ja arendada vaimset elu.

Ka tulevikus on oodata sarnaseid üritusi, kus saame vaadata toredaid filme ning olla koos aruteludes, edendades koguduses osadustunnet. Ootame põnevusega, mis järgmiseks tuleb!

Nelli Vassila

Lootust leides ja jagades

Festival "Lootuse aeg" toimub Tallinnas Tondiraba Jäähalli peareenil laupäeval ja pühapäeval, 18.–19. oktoobril 2025. Lootuse sõnumit jagab evangelist Will Graham, kes on tuntud evangelisti Billy Grahami lapselaps. Festivali "Lootuse aeg" korraldamine toimub koostöös erinevate kirikute ja kogudustega üle kogu Eesti.

Festivalile eelneb palju erinevaid eelüritusi, teiste seas kristliku elu ja tunnistuse koolitusi. Selline koolitus toimus 1. märtsil ka meie koguduses, koolitajaks õpetaja Timo Švedko. Miks selline koolitus nii vajalik on? Sest oleme kristlastena kutsutud oma usust mitte omaette kiriku- või koduseinte vahele jääma, vaid olema Kolmainu Jumala tunnistajaks kõikjal, kuhu elutee meid viib. Sellest räägib ka Piibel palju, et meid pole kutsutud vaatlejateks, vaid nii elu kui ka sõnadega inimeste Jumala juurde juhutamiseks. Sest kuidas saab keegi evangeeliumi kuulda, kui keegi seda talle ei kuuluta? Nüüd, ärevatel aegadel, on see eriti oluline, sest ei ole kedagi teist, kelle juures

leida rahu ja kindlustunnet, kui vaid Jumal üksi. Nõnda on võimalik olla nagu Andreas – olla keegi, kes räägib sõbrale oma usust ja selleni jõudmisest, kes tunnistab Tema imedest oma elus, kutsub sõbra kaasa nii jumalateenistustele, eelüritustele kui ka festivalile ja palvetab oma sõbra eest püsivalt. Meist igapäev on päästmata sõpru ja pereliikmeid ja kui me neid tõesti armastame, siis jagame nende suhtes ka Jumala igatsust, et iga inimene võiks tunnistada Jeesuse oma Issandaks, saada ristitud ja pärida igavese elu.

Eelürituste hulka kuuluvad ka meie koguduses toimuvad ülistus- ja palvekoosolekud, millest järgmine toimub 25. mail.

Kogu festival vajab ka igapäevast palvet. Keegi meist ei suuda midagi iseenesest ja parim tulemus on asjadel, mida planeerime ja teeme koos Jumalaga.

Helika
Gustavson-Rätsep

6. juunil on tulemas järjekordne Kirikute ÖÖ!

Kirikute ÖÖ on tulekul, tuues meie kogukonda kokku mitmekesiste üritustega, mis pakuvad midagi igale maitsele. Sel aastal toimub Kirikute Öö reedel, 6. juunil, mil avavad oma ukseid mitmed kirikud üle Eesti. See on suurepärane võimalus avastada kohalikke pühakodasid ja osaleda erinevates tegevustes, mis loovad sooja ja kutsuva õhkkonna.

leroose ja kaarte. Tuleroos on vanadest munakarpidest ja vahast tehtud tulesüütamis materjal. Neid õnnestus valmistada lausa kaks ja pool suurt kandidut! Üritusel osalejad olid väga tublid ja andsid oma panuse, et teha Kirikute ÖÖ veelgi eriliseks.

Üks meisterdamisõhtul osaleja jagas oma vaimustust: "Olen eilsest töötoast suures vaimustuses.

Meie kirikus on hetke seisuga kavas kaks kontserti: Servimus Dominum ja Stella Caeli, mis lubavad pakkuda esitlusi täis muusikalist ilu ja vaimust. Lisaks kontsertidele on avatud kohvik, kus külastajad saavad nautida maitsvaid suupisteid. Kohviku eestvedajad ärgitavad juba praegu koguduseliikmeid otsima välja retsepte ja võtma plaani mõne soolase piriku või magusa koogi küpsetamine. Samuti toimub Kirikute Ööl heategevuslik õnneloos kiriku ehitamise tarbeks, mille auhindade kogumine on juba täie hoo sisse saanud.

Kirikute ÖÖ raames on plaanis ka palvused, lastenurk, kus nooremad külastajad saavad mängida ja loovust arendada, ning torniekskursioonid, mis pakuvad võimalust avastada kiriku ajalugu ja arhitektuuri. Need tegevused loovad sooja ja kutsuva õhkkonna tervele perele.

Toimub filmi „Hõikaja“ esilinastus. Kellaeg on täpsustamisel

17. märtsil toimus kirikus meisterdamise õhtu, mille käigus valmistati Kirikute Öö heategevusliku õnneloosi tarbeks Piibli kirjakohtade purgikesi, tu-

ses. Väga hea tunne on ja võimalusel osalen ka edaspidi. Mulle meeldis eelkõige see, et oli eesmärk (meisterdada heategevuslikuks loteriiks) ja teine oluline aspekt, ei läinud vaja erilisi oskusi. Midagi minu jaoks. Tore on midagi oma kätega valmistada ja sealjuures näha tulemust. Süüterooside valmistamist saab kodustes tingimustes ette võtta ja teha tore üllatuskingitus sõpradele, tuttavatele. Seega on see ka kasulik ettevõtmine. Loomulikult ei saa jätta kõrvale keskkonnaaspekti - taaskasutus ja asjale uue väärtuse loomine. Suhtlemine - kas pole tore istuda ühise laua taga ja vahetada mõtteid? Aitäh eestvedajale ja kirikule, et võimaldas selline tore ettevõtmine!"

Kirikute ÖÖ on suurepärane võimalus avastada mitte ainult kohalikke kirikuid, vaid ka luua uusi tutvusi ja tugevdada kogukonna ühtekuuluvust. Meil on veel mõtteid, mis muudavad selle õhtu eriliseks, kuid nende nägemiseks tuleb lihtsalt kohale tulla. Ootame kõiki osalema ja nautima seda imeilist üritust!

Nelli Vassila

IGAÜKS VÕIB OLLA KIRIKUEHITAJA

Selleks ei pea olema ehitaja oskusi, küll aga avatud süda ja soov kaasa aidata, et vajaminev summa kokku tuleks. Võimalusi panustamiseks on mitmeid: nii Kirikute Ööl kui ka Tartus toimuvatel laatadel kogume loteriiga annetusi kiriku taastamiseks. Nagu ikka – iga loos võidab! Aga selleks, et iga loos võidaks, peab olema, mida võita. Seepärast on loosiauhindadeks oodatud käsitöö – olgu selleks siis omavalmistatud küünlad või sebid, linikud või moosid, maalid või mänguasjad, ehted või koguni raamatud ehk kõik, mis kellelegi võiks rõõmu valmistada. Esemeid saab tuua kantselei lahtiolekuaegadel või pühapäeviti, tulles jumalateenistusele. Kokkuleppel on võimalikud ka teised ajad.

Lisaks on võimalus annetuste kogumiseks oma panus anda laatadel annetustelgis abiks olles ja Tallinnas 5.-6. juulil üldlaulupeol, kus samuti kohal oleme. Iga panus on hindamatu! Oma abistamissoovist saab teada anda tartu.maarja@eelk.ee või telefonil 58519514 (Nelli Vassila). Pole midagi paremat tundest, et oled midagi head teinud – tasub järele proovida!

Koguduse teated

JUMALATEENISTUSED PÜHAPÄEVITI ALGUSEGA KELL 12.00
 MAARJA KIRIKUS PEPLERI TN 1.
 Kantslei on avatud T–N, kell 9–13.

Igapühapäevaselt toimuvad veel: kl 11.00 pühapäevakoolitund kooliealistele lastele (v.a 20.04), kl 11.30 ülistuskool (avatud kõigile sõltumata vanusest, v.a 20.04), kl 12.00 (jumalateenistuse ajal) pühapäevakool noorematele lastele (v.a 20.04). Peale jumalateenistusi on kaetud kohvilaud ja koguneb palvegrupp.

Iganädalaselt toimub kolmapäeviti kl 17.00 piibliring teemal „Kahetsuseta abielu“

Samuti toimub iganädalaselt neljapäeviti kl 17.00 kooriproov. Koori on uued lauljad väga oodatud!

P, 20. aprillil kl 12.00 1. ülestõusmispüha jumalateenistus, leeripüha. Kaasa teenib koguduse koor.

E, 21. aprillil kl 9.00 2. ülestõusmispüha palvus

T, 22. aprillil kl 16.00 ülestõusmispühade jumalateenistus erivajadustega inimestele. Teenib õp Kaido Soom.

R, 25. aprillil kl 18.00 ansambli Eluallikas kontsert

P, 11.05 jumalateenistusel pühapäevakooli ja ülistuskooli õppeaasta lõpetamine. Pärast jumalateenistust eakate teetund (viimane enne sügist). Kl 14.00 Nõo kiriku meesansambli ja Otepää koguduse ansambli emadepäeva kontsert tornisaalis

P, 18.05 kl 12.00 Cantate pühapäeva jumalateenistus, kaasa teenib koguduse koor

T, 20.05 kl 17.00 erivajadustega inimeste piibliring

K, 21.05 kl 18.00 noortekas

P, 25.05 kl 14.30 ülistus- ja palvekoosolek

N, 29.05 kl 18.30 taevaminemispüha jumalateenistus. Kaasa teenib ansambel Servimus Dominum

R, 06.06 alates kl 18.00 Kirikute ÖÖ üritused

P, 8.06 1. nelipüha jumalateenistus. Kaasa teenib koguduse koor

L, 14.06 kl 11.00 kalmistupüha Tuigo kalmistul, kl 14.00 kalmistupüha Raadi kalmistul

E, 16.06 kl 11.00 jõuab laulupeotuli Tartu Maarja kiriku juurde. Kl 19.00 kontsert-lavastus „Peaproov“

R, 27.06 – P, 29.06 koguduse suvepäevad „Kaks kojahitajat“ Unipiha Algkoolis. Registreerumise ja muu info maikuu kirikuteadetes, koguduse kodulehel ja Facebooki lehel.

Kui teil on soov saada kodust armulauda, erapihti või on vajadus kiriklike talituste järele, võtke palun ühendust koguduse õpetaja Timo Švedkoga telefonil 553 4529. Ärge jääge oma murega üksi!

EELK Tartu Maarja kogudus

Pepleri 1, 51003, Tartu

Tel: 734111 / E-post: tartu.maarja@eelk.ee

Koguduse õpetaja: Timo Švedko

Tel: 553 4529, timo.svedko@eelk.ee

Kodulehekülj: tartumaarja.eelk.ee

Info ja jutluste salvestused:

<https://www.fb.com/tartumaarjakogudus>

<https://www.youtube.com/@tartumaarjakogudus>

Liikmeannetusi saab teha ülekandega

Saaja: EELK Tartu Maarja kogudus

SEB EE151010220041155014

Swedbank EE922200221005116309